

کردیم که اشخاص جزء باید به اداره خزانه داری حساب خود را بدهند اداره خزانه داری کل که تمام عواید مملکت در آنجا مرکزیت پیدا مینماید بالاخره يك روزی باید حساب بدهد

مخبر - مقصود از اصلاحات جدیدی که در مالیه شروع شده این است که از این به بعد تمام ادارات باید حساب بدهند و اداره خزانه داری هم باید حساب بدهد و اداره خزانه داری که مطابق این قانون تشکیل میشود مقایسه فرمائید با اداره خزانه داری که سابقاً بوده است و دایره اختیاراتشان وسیع تر بوده است ولی این اداره در تحت نظارت رئیس کل مالیه است و البته دایره معاسبات وزارت مالیه بحساب اداره خزانه داری رسیدگی خواهد نمود و همه ساله باید مرتباً صورت حساب خود را به آنجا تقدیم نماید

رئیس - مذاکرات در کلیات کافی است ؟

(جمعی گفتند کافی است و بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام نمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است ؟ رأی میگیریم بقانون تشکیلات خزانه داری که مشتمل بر یازده ماده است آقایانی که کلیه این قانون را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . اگر آقایان موافق باشند چند دقیقه تنفس داده میشود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک

جلسه ۲۴۳

صورت مشروح مجلس

یوم یکشنبه ششم حوت

۱۳۰۱ مطابق هشتم رجب ۱۳۴۱

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر

بریاست آقای مؤتمن الملک

تشکیل گردید)

صورت مجلس یوم شنبه پنجم حوت را

آقای امیر ناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - در صورت مجلس

آقای سعادت را غایب بی اجازه نوشته اند در

صورتیکه دیروز ایشان حاضر بودند

رئیس - تا پنجم حوت اجازه يك ماهه

خواسته بودند و امروز مدتش منقضی شده

است .

آقا سید یعقوب - دیروز حضور

داشتند .

رئیس - اصلاح میشود . آقای حاج

میرزا علی محمد

(اجازه)

حاج میرزا علی محمد - بنده در

دستور عرضی دارم

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

(اجازه)

حاج میرزا مرتضی - بنده هم در

دستور عرضی دارم

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

حاج میرزا عبدالوهاب - عرض

بنده هم در دستور است

رئیس - آقای مساوات بواسطه اینکه

کسالت مزاجشان رفع نشده است تقاضای

مرخصی کرده اند کمیسیون هم تصویب کرده

است . آقای حاج شیخ اسدالله

(اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور

میکنم این يك سابقه خوبی نیست که در

مجلس باقی بماند و باید مجلس راجع به

اشخاص مریض يك رأی بدهد و تصمیمی

اتخاذ کند چون مرض يك امر اختیاری نیست

و غفلتاً عارض میشود حالا اگر مجلس رأی

نداد تکلیف چیست ؟ و آن شخص مریض

چه باید بکند بمقیده بنده باید مریض را

مستثنی کرد منتهی با تصدیق دکتر و اگر

چنانچه این عرض بنده محتاج به رأی است

تقاضا میکنم آقای رئیس رأی بگیرند که

دیگر هر روز محتاج نباشیم بمریض اجازه

بدهیم او خودش طبعاً مرخص است

چه ما اجازه بدهیم چه ندهیم و مربوط به

سایر مرخصی ها نیست کدر مجلس رأی

گرفته شود

رئیس - اگر پیشنهادی دارید باید

بفرستید بکمیسیون تا از روی فکر و تامل

راپورت بدهند و ما هم در اینجا از روی فکر

و تامل رأی بگیریم . رأی میگیریم بمرخصی

ده روزه آقای مساوات آقایانیکه تصویب

میکنند قیام فرمایند

جمع کثیری از نمایندگان -

قیام نمودند

رئیس - تصویب شد . آقای حاج

میرزا علی محمد

(اجازه)

حاج میرزا علی محمد - بنده

عقیده ام این است که کلیه دستور را خود

آقای رئیس باید معین نمایند

جمعی از نمایندگان - (صحیح

است)

و این ترتیبی که الان در مجلس پیش

آمده است خوب نیست که هر روز يك مدتی

از وقت مجلس بدستور بگذرد با این حال

تذکر میدهم که قانون ممیزی از قوانین

مهمه است و اگر آقایان موافق باشند

چون طبع و توزیع هم شده است جزو دستور

بشود .

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

(اجازه)

حاج میرزا مرتضی - میخواستم

عرض کنم چون دستور معین نشده به تر

این است قانون انتخابات جزوده تور بشود .

دیگر بسته بنظر آقایان است

رئیس - دستور از سابق باقی مانده

است . آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده

با هر دوی این قانونها موافق هستم هم با

قانون ممیزی هم با قانون انتخابات دیگر

بسته برای مجلس است ولی بعقیده بنده چون

قانون ممیزی امروز ...

شیخ الاسلام - آقا هنوز مطالعه

نکرده ایم

حاج میرزا عبدالوهاب - اجازه

بدهید بنده همین را میخواهم عرض کنم

قدری تأمل فرمائید بعد از آنکه عریض

بنده تمام شد تشریف ببرید پشت تریبون داد

هم میخواهید بزنید بزنید

عرض میکنم چون قانون ممیزی امروز

توزیع شده است خوب است بماند برای

سه شنبه و امروز همان قانون انتخابات مطرح

شود (صحیح است) چون تا شب عید باید

شروع با انتخابات کرد و باید تکلیف این قانون

معلوم شود یاد بشود یا قبول

رئیس - آقای سلیمان میرزا

(اجازه)

سلیمان میرزا - قوانینی که آقایان

پیشنهاد کردند البته همه اش لازم است ولی

چون بنده سابقاً از طرف کمیسیون استخدام

صحبت می کردم لهذا حالا هم عرض میکنم

چون لازم است بزودی بودجه ها تمام شده

و بتصویب مجلس برسد بودجه عدلیه هم

حاضر است و فقط راجع بقانون استخدام

قضات عدلیه همینطور معوق مانده است چون

قانون استخدام قضات هم تقریباً شبیه به

همان قانون استخدام مأمورین کشوری است

که تصویب فرمودید و باید حقوق رتبه اول

آنرا معین کرد تا سایر مراتب هم معین شود

و تا این قانون نگذرد بودجه عدلیه را هم

نمیشود گذراند و عقب میافتد و بعلاوه قانون

قضات هم يك چیز تازه نیست تقریباً شبیه

همان قانون استخدام است که قبلاً مطالعه

و تصویب فرمودید و فوریت آنها در جلسات

قبل تصویب شده بنابراین خوب است امروز

قانون استخدام قضات را جزو دستور بگذاریم

آقای معاون وزارت عدلیه هم برای دفاع

حاضرند که هم این قانون زودتر بگذارد

و هم بودجه زودتر حاضر بشود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده برای اینکه

از وضع رفتار اماناء مالیه در ولایات خیلی

خوب مستحضرم لهذا بعقیده بنده آن چیزی

که الزم و واجب تر از همه قوانین است

قانون ممیزی است و خوب است امروز جزو

دستور بشود تا در این دوره يك قدم عملی

برداشته باشیم و در حقیقت ستاره درخشان دوره چهارم قانون ممیزی است که مردمان از زیر بار این تحمیلات فوق العاده نجات میدهند بعد از آن البته قانون استخدام قضات مقدم است لهذا بنده پیشنهاد آقای دولت آبادی را تأیید میکنم که قانون ممیزی جزو دستور امروز شود و امیدوار هستم آقایان هم موافقت فرمایند

رئیس - آقای رئیس التجار

(اجازه)

رئیس التجار - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا سید فاضل

(اجازه)

آقا سید فاضل - بنده با قوانینی که

ذکر شد کمال موافقت را دارم لیکن لایحه

کوگرد و نمک در دستور بود و هنوز تمام

نشده بود . خواهش میکنم چون دو سه بار

بیشتر نمانده است که شور اولش تمام بشود

آنهم امروز جزو دستور بشود

رئیس - آقای محمد ولی میرزا

(اجازه)

محمد علی میرزا - بنده يك مطلبی

داشتم پس از تعیین دستور بعرض خواهم

رسانید .

رئیس - رأی میگیریم ببیشنهادانی که

شده است بدو بقانون ممیزی ...

جمعی از نمایندگان - هنوز

آنرا مطالعه نکرده ایم و کاملاً توزیع هم

شده است

رئیس - پس رأی میگیریم به قانون

انتخابات . آقایانیکه تصویب میکنند جزو

دستور باشد قیام نمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای محمد

ولی میرزا

(اجازه)

محمد ولی میرزا - بنده خواستم

تذکر بدهم که در چند جلسه قبل پیشنهادی

تقدیم کرده بودم جمعی از آقایان نمایندگان

هم امضا کرده بودند و بمقام ریاست تقدیم

نمودم استدعا میکنم مقرر فرمائید قرائت

شود .

(پیشنهاد فوق بشرح آتی قرائت شد)

اینجانبان پیشنهاد میداریم وزارت مالیه

مطالبه وجه اعانه از رومیه را از تجارتخانه

طومانانانس بدارد در صورتی که تجارتخانه

از عهده اداء وجه بر نیامد معادل همان وجه

اعانه از پنبه های توقیفی اجازه صادر شود

که بانظارت مأمور مالیه تجارتخانه بفروش

رسانیده وجه اعانه را بالتمام و بدون تأخیر

کارسازی دارد

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد

(اجازه)

حاج میرزا علی محمد - این تقاضا

بعقیده بنده صحیح نیست چون اگر طومانانانس

ورشکست نبود و این وجه را نداد البته

این پیشنهاد مورد داشت ولی طومانانانس

ورشکست است و اگر چنانچه مالیه دارد که باید متناسب بهمه طلبکاران برسد و هیچ فرق بین این طلب و سایر طلبها نیست و باید بطریق شرعی اقدام بشود و باندازه که سهم میرسد داده شود خوب است در این پیشنهاد هم قید بشود (باندازه سهم) یعنی آن قدری که سهم این مال میشود و شرها بدهند. اما زائد بر آنرا از مال که بدهند؟ این که معنی ندارد

رئیس - آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا - بنده تصور میکردم این پیشنهاد محتاج توضیح نباشد و اینکه آقای دولت آبادی میفرمایند تجارتخانه طومانیانس ورشکسته است و باید علی السویه قراری داده شود. اولاً بنده از ورشکستگی تجارتخانه طومانیانس خبر ندارم تا با عرض میکنم آقایان نباید فراموش فرمایند که این پولی که به تجارتخانه طومانیانس سپرده شده بود برای معامله و داد و ستد و اخذ منافع نبوده است و آن اشخاصی که از اقصی بلاد ایران يك تومان دو تومان پنج تومان برای برادران قارت زده ارومیه خودشان فرستادند ابدأ قید نکرده اند که در تجارتخانه طومانیانس یا جهانیان یا جمشیدیان برای سود و منافع گذاشته شود مقصود آنها این بوده است که این پول بصرف اهالی غارت زده ارومیه برسد و باعتبار دولت فرستادند که در خزانه دولت باشد و بتوسط دولت بآنها برسد و این تقصیر هم از دولت است والا در هیچ جای دنیا همچو چیزی معمول نیست که وجه اعانه را با اموال دیگری که دادوستد میشود و تجارت میکند مخلوط نمایند این است که بنده استدعا میکنم و کلای مجلس شورای ملی بیش از این راضی نشوند که باین بدبختیهای اهالی ارومیه ظلم شود حالا که بآنها مساعدت نمیکند اقلاً يك اقدامی بکنند این وجهی که متعلق بخود آنهاست وصول شده و بصرف خودشان برسد

شیخ الاسلام - این مطلب که مطرح نیست اکثریت رای دادند که قانون انتخابات مطرح شود

رئیس - دوسیه حاضر نبود و دم دست نبود که تا میفرمائید حاضر و مطرح شود باید بروند و بیاورند...

(گفتند صحیح است)

رئیس - قانون انتخابات مطرح است از ماده ۲۲

بشرح ذیل قرائت شد

(۳۶) ماده ۲۲ انجمنهای نظارت فرعی پس از ختم انتخابات و استخراج آراء نتیجه اعلام نمود سپس صورت مجلس انتخابات خود را در حدود مقررات ماده ۵۲ نوشته بهر اعضاء انجمن و نماینده حکومت رسانیده بآنجمن مرکزی میفرستند تا

ضمیمه صورت مجلس های باقی حوزه انتخاباتیه بشود

رئیس - کسی مخالف نیست؟ اظهار مخالفتی نشد (ماده ۲۳)

(بشرح آتی قرائت شد)

(۴۷) ماده ۲۳ هر گاه در موعده که انجمن مرکزی برای انتخابات فرعی مقرر داشته بعضی از آنها صورت مجلس انتخابات خود را نفرستاده باشند انجمن مرکزی رسیدگی مینماید هر گاه سبب تاخیر خود اهالی بوده و عمداً از شرکت در انتخابات استنکاف ورزیده اند حق آنان ساقط بوده و انتخاب سایر نقاط حوزه انتخابیه معتبر خواهد بود و هر گاه سبب تاخیر موانع خارجی بوده و قبلاً انجمن مرکزی و حکومت را برای رفع آن مستحضر ساخته اند و حکومت رفع موانع را کرده مدتی که سبب تاخیر شده معاف و آراء آنها پذیرفته خواهد بود

رئیس - آقای ملک الشعراء (اجازه)

ملک الشعراء - بنده موافقم

رئیس - آقای شیخ رئیس

شیخ رئیس - بنده هم موافقم

رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده خواستم يك سوالی کنم که تشخیص اینکه آیا اهالی عمداً استنکاف کرده اند یا بواسطه بعضی موانع بعهده تمویق افتاد بطور باید داد؟ این يك کار مشکلی است و اگر چنانچه يك وسائل دیگری اتخاذ بشود که رفع این اشکال هم بشود البته بهتر است

آصف الممالک - بنده گمان نمیکنم این تشخیص اشکالی داشته باشد

بصورت مجلسهای انتخابات اگر مراجعه فرموده باشید میدانید که در خیلی از نقاط جزو که اعلان انتخابات داده بودند بعضی ها اظهار میکردند که بما اعلان نرسیده است و خبر نداده اند در صورتیکه در صورت مجلس انجمن مرکزی مینویسد:

ما بآنها اعلان دادیم و وسائل هم برای شان فراهم کردیم ولی حاضر نشدند در انتخابات شرکت کنند علی هذا وقتی که خودشان حاضر نشدند مطابق قانون حق آنها ساقط است ولی اگر چنانچه يك موانعی پیدا شد که نگذاشتند در مدت معینی انتخابات تمام بشود و حکومت هم تصدیق کرد که بلی همچو موانعی بوده است و پنج روز دیو زود شد آراء آنها هم پذیرفته میشود پس این ماده اشکالی ندارد

رئیس - مذاکرات کافی است؟

(جمعی اظهار نمودند کافی است)

رئیس - ماده ۲۴

بشرح ذیل خوانده شد

ماده ۲۴ - انجمنهای فرعی اوراق شکایات و عقیده خود را نسبت بشکایات مزبوره پس از ختم انتخابات در ظرف يك

هفته ضمیمه صورت مجلس انتخابات بانجمن مرکزی فرستاده منحل میشود

رئیس - آقای آقامیرزا علی کازرونی (اجازه)

آقامیرزا علی - عرضی ندارم در ماده قبل عرض داشتم که گذشت

رئیس - با این ماده کسی مخالف نیست؟

رئیس - ماده ۲۵

آقای امیر ناصر بشرح ذیل قرائت نمودند

(۲۳) ماده ۲۵ تهرقه که بانتخاب کنندگان داده میشود و محتوی فقرات ذیل خواهد بود:

- (۱) نمره و تاریخ
- (۲) اسم دارنده تهرقه و اسم پدر و اسم خانوادگی (اگر داشته باشم) و شغل و منزل
- (۳) مهربا امضاء اعضاء انجمن (از طرف نمایندگان - صحیح است. مخالفی نیست)

(ماده ۲۶ اینطور قرائت شد)

(۲۷) ماده ۲۶ در ساعتی که انجمن نظارت برای شروع بدون تهرقه و اخذ رای معین نموده بامر رئیس جمعه را که برای ضبط اوراق رای معین شده است در حضور اعضاء انجمن و حاضرین از انتخاب کنندگان باز نموده خالی بودن آن را بهمه می نمایانند آنگاه در جب جمع را مختوم و مضبوط تا اوراق رای را از شکافی که فوق جمعه است بیندازند

(جمع کثیری از نمایندگان - مخالفی ندارد)

(ماده ۲۸ را آقای امیر ناصر بشرح ذیل قرائت نمودند)

ماده ۲۸ - انتخاب کنندگان پس از گرفتن تهرقه بلافاصله ورقه رای خود را در حضور نظار در جمعه رای انداخته و تهرقه خود را بمنشی انجمن میدهند که در دفتر ثبت تهرقه نشان گذارده و باطل نموده بصاحب آن مسترد دارد صاحبان تهرقه با احتیاط مواردی که تجدید انتخاب لازم شود تهرقه خود را محفوظ خواهند داشت

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - موقعی که در ماده پنج مذاکره بود آقای فتح الدوله اعتراض کردند که قید داشتن ربع مجموع عده آراء سبب تجدید انتخاب شدن تولید اشکال برای رای دهندگان خواهد کرد

آقای ملک الشعراء موافق بودند و در جواب ایشان اظهار فرمودند که انتخابات يك امر اختیاری است و اجباری نیست میخوانند حاضر بشوند ولی در این ماده معلوم میشود که يك دلسوزی بعال رای دهندگان شده است. در قانون سابق انتخابات اینطور معمول بود اول

میآمدند و تهرقه میگرفتند بعد از آنکه تهرقه توزیع میشد آنوقت يك مدتی رامعین میکردند که مردم بیایند رای دهند ولی در این قانون يك مرحمتی بعال رای دهندگان شده معین شده در همان روزی که تهرقه میگرفتند در همان روز هم بلافاصله رای بدهند و حال آنکه این يك کار غلطی است و باید اول انجمن بآن کسی که تهرقه میدهد او را بشناسد و به بیند آیا صلاحیت دارد یا نه؟ و حق دارد رای بدهد یا ندارد؟ در ظرف این مدت هیجده سال چهار مرتبه در این مملکت انتخابات شروع شده است

آیا در این مدت هیچ شکایتی از کسی رسیده است که یکمرتبه تهرقه گرفتن و يك مرتبه رای دادن برای ما اسباب اشکال است و تولید زحمت میکند؟

بنده که چنین شکایتی نه در صورت مجلسها دیده ام و نه در جرائد خواننده ام معذک نمیدانم علت این دلسوزی چیست؟

بنده مخالف نیستم ولی چیزیکه بنده را وادار میکند این عرایض را بکنم رعایت حال اعضاء انجمن نظار است

شما میفرمائید هفت نفر اعضائی که برای انجمن نظار معین شده است در يك روز هم تهرقه بدهند بطور همچو چیزی امکان دارد که در يك روز تهرقه بدهند رای بگیرند صلاحیت و عدم صلاحیت و شرایط انتخاب کنندگان را بسنجند ابدأ نمیشود و فقط تولید يك مشکلاتی برای انجمن نظار میکند همانطور که آقای ملک الشعراء فرمودند انتخابات امر اختیاری است و همینطور هم هست البته اشخاصی که مایل باشند اگر بآنها سه مرتبه هم حاضر بشوند تهرقه بگیرند و رای بدهند حاضر خواهند شد ولی این ماده هم برای رای دهندگان اسباب زحمت میشود و هم برای انجمن نظار و اشتباهاتی در موقع دادن تهرقه و رای حاصل میشود بعال انتخابات ضرر وارد میآید

تصور میفرمائید در انجمن نظارت انتخابات مردم یکی یکی بطور نزاکت و مرتب میآیند و تهرقه میگیرند؟ و رای داده خارج میشوند؟! خیر همچو نیست گاهی يك مرتبه غفلتاً مردم حمله میکنند و دوپست نفر سیصد نفر یا نصد نفر يك مرتبه میریزند و همه تهرقه میخوانند و میخوانند رای بدهند بنا بر این انجمن نظار از عهده بر نخواهند آمد که در يكروز تمام تهرقه بگیرند و در موقع دیگر بیایند و رای بدهند بعقیده بنده بهتر خواهد بود

رئیس - آقای شیخ رئیس (اجازه)

شیخ رئیس - ماده را که بنده هیچ احتمال نمیدادم کسی در آن اشکال کند همین ماده بود بعقیده بنده و همه کس چه بعقیده اشخاص که تصور میکنند در بعضی

اگر انتخابات راجع بشهرها بود مامحتاج باین مذاکرات نبودیم زیرا اهالی شهر تکلیف خودشانرا میدانند ولی چون انتخابات صوملی است و نمیشود قصاب و دهات را از انتخابات محروم کرد این بود که از یک طرف خواستیم سرعت جریان انتخابات را معمول بداریم و از یک طرف هم از بعضی اعمال نفوذ و دسیسه ها جلوگیری کنیم قائل شدیم باینکه انجمن نظاری که معین می شود در همان مجلس که تعرفه می دهند کسیکه رأی میخواهد بدهد همان وقت بدهد و این قسمت مخصوصاً در بلوکات و دهات چنانچه بتجربه رسیده است خیلی مفید واقع میشود زیرا غالباً اتفاق میافتد بعضیها تعرفه میگیرند ولی برای روزی که میخواهند رأی را بیاورند یک موانعی مخصوصاً برای دهاتی ها تولید میشود که مراجعت شان خیلی مشکل است حالا در شهر شاید همانطوریکه آقای تدین فرمودند یک کسی عقیده اش تغییر کند یادربدوام در تحت نفوذی واقع شده است و بعد از آن خود را از قید آن نفوذ آزاد کرده و رأی بدهد ولی در دهات اعم از اینکه اعمال نفوذ کرده باشد یا نکرده باشد حاضر است بآیند رأی خود را بدهد ولی تصدیق می فرمائید که غالباً رعیت بیچاره موقع آبیاری و زراعت و گرفتاری اگر بنا باشد یکروز بیاید تعرفه بگیرد و یک روز برگردد رأی بدهد خیلی مشکل است خاصه برای ما یک وسایلی نیست که انجمن های نظار را نزدیک بهم تشکیل بدهیم و ناچاریم حوزه های فرعی که معین میشود در پنج فرسخی و شش فرسخی معین کنیم که در آنجا بیایند تعرفه بگیرند و برگردند و حالا ملاحظه می فرمائید چه قدر مشکل است برای یک رعیت که از پنج فرسخی و شش فرسخی بیاید و دو روز هم معطل شود آنوقت تعرفه بگیرد و بعد از چند روز دومرتبه محتاج شود که برگردد و رأی بدهد

باین نظر بود که ما فکر کردیم اگر در همان روز که میباید تعرفه بگیرند رأی بدهند از یک قسمت زحمت آسوده میشوند اسباب اشکال هم برای آنها فراهم نمیشود و اینکه فرمودند شاید اشخاصیکه می آیند تعرفه بگیرند هجوم بیاورند و برای هیئت نظار اسباب اشکال بشود

فرق نمیکند اگر در این صورت هجوم آنها اسباب اشتباه و اشکال شود البته برای رأی دادن هم هجوم آن ها اسباب اشتباه میشود پس هیچ فرقی نمی کند زیرا آنوقت میآمدند و تعرفه را می گرفتند و بعد از یکماه یا بیست روز می آمدند و رأی خودشانرا می انداختند ولی حالا در همان جلسه می اندازند در صندوق هم او آزاد میشود و هم انجمن نظار مدتی بانتظار نمی نشینند

اما در شهرها و شعبات متعددی که در شهرها تشکیل میشود فرمودند ممکن است

یک نفر از اینجا برود در یک جای دیگر هم تعرفه بگیرد

در این صورت هم فرق نمیکند ممکن است اینجا بیاید تعرفه بگیرد و از برود در انجمن دیگری هم باسم دیگر مجدداً تعرفه گرفته و بعد از دهر روز در موقع رأی هم در هر حوزه حاضر شده و رأی خود را بدهد اینها بنظر بنده هیچ فرق ندارد و بطوری که عرض کردم عمده نظر ما برای سهولت امر و برای این بود که اگر اعمال نفوذ و دسیسه شود جلوگیری شود

اگر آقایان دقت فرمایند می بینند باز در اینصورت اعمال نفوذ کمتر شده است زیرا در صورت اول هم اشخاصیکه دارای یک نفوذی باشند اگر بخوانند اعمال کنند ممکن است رعایا یا اشخاص بیسواد روزی که می آیند تعرفه میگیرند تعرفه را از آنها بگیرند و بگویند فلان روز بیاید رأی بدهید یاد در همان روز اول میگویند شما بروید تعرفه بگیرد و فلان رأی را بدهید یا اینکه این ورقه رأی را بیندازید

بهر صورت که باشد باز وقتی که ملاحظه می فرمائید می بینید سهولت در این مسئله است و دسیسه هم کمتر میشود زیرا برای مستقیم یا خودش رأی بدهد یا دیگری داده باشد یک نفر اعمال نفوذ میکند نه دو نفر

این بود نظریات کمیسیون حالا اگر آقایان نظری دارند که هم در آن تسریع منظور شود و هم جلوگیری از اعمال دسیسه باید پیشنهاد کنند و در کمیسیون مطرح مذاکره شود و بالاخره عقیده ما هم سهولت امر انتخابات بود و هم رعایت اینکه انجمن نظار موفق شود که عامه را شرکت در انتخابات داده و از یک طرف هم خرج و زحمت و اشکال کمتر فراهم شود حالا اگر آقایان بتوانند این نظریات را بیک صورت دیگر پیشنهاد کنند البته کمیسیون هم قبول خواهد کرد

(جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافه است)

رئیس - چون ظهر است جلسه ختم می شود

آقا سید فاضل - بنده پیشنهادی داده بودم قرائت نشد

(پیشنهاد مزبور بمضمون آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که محل دادن تعرفه و اخذ رأی متحد نباشد و یک جا تعرفه بدهند و در محل دیگر اخذ رأی شود

سید فاضل کاشانی است

رئیس - موضوع مذاکرات پس فردا بعضی از نمایندگان قانون ممیزی بعضی دیگر - قانون انتخابات

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده تقاضا میکنم

قانون ممیزی که در جلسه قبل جزو دستور بود فردا جزء دستور باشد

رئیس - حاج نصیر السلطنه (اجازه)

حاج نصیر السلطنه - در چند ماه قبل از این دولت بنا بر احتیاجاتی که داشتند یک مؤسسه گارد شهری تشکیل دادند و پیشنهاد هم بمجلس شورای ملی کردند و در کمیسیون اعمال نظر شده و لایحه آن هم تقدیم گردید اگر آقایان موافقت کنند بنا بر احتیاجات فوری که هست و این لایحه جزو دستور سه شنبه گذارده شود خیلی بموقع است

رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)

محقق العلماء - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب حاج میرزا عبدالوهاب - بنده عرض می میکنم اول قانون ممیزی باشد و بعد از تنفس قانون انتخابات که تا قبل از حمل تمام شود

رئیس - آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا - بنده هم نظرم این بود که آقای آقا سید یعقوب فرمودند یعنی قانون ممیزی باشد آنوقت اگر آقایان اصرار دارند بعد از تنفس قانون انتخابات مطرح شود ولی بدو قانون ممیزی باشد زیرا شور دوم آن است و از اول حمل باید بموقع اجرا گذارده شود

رئیس - آقای حاج نصیر السلطنه (اجازه)

حاج نصیر السلطنه - بنده مخالفت ندارم از اینکه قانون ممیزی جزو دستور شود البته قانون ممیزی هم باید بگذرد ولی این مردمان بدبخت بیچاره گرسنه که مدتی است مشغول خدمت بدولت هستند و چندین ماه است دولت بنا بر احتیاجی که داشته آنها را استخدام و اجیر کرده باید رعایت حال اینها را هم کرد و بنظر بنده این لایحه تعیین تکلیف آنها بر هر چیزی مقدم است

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - با اینکه هر یک از پیشنهادها در موقع خودش مهم است و باید زودتر بگذرد ولی بنده دو پیشنهاد دارم که جزو دستور باشد اگر آقایان موافقت نمایند دیگر نمیدانم کدام یک از آنها الزم است

یکی پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا که راجع بقضات کردند و خیلی لازم است

باید تعیین تکلیف بودجه ها هر چه زودتر بشود و امسال امیدوار هستیم قبل از حمل بودجه های مملکت معین شود و وارد در ترتیبات مشروطیت شویم و این اول قدم است که بر میداریم

یکی دیگر از پیشنهادهای بنده راجع به بودجه معارف و حقوق مدارس است که آنها هم در تحت طبع است و تا روز سه شنبه حاضر میشود تصور میکنم اگر آقایان تصویب کنند آن قسمت را که مخصوصاً راجع بمدارس است (زیرا سایر قسمت ها را عجله ندارم) ولی انصافاً باید تصدیق کرد که قسمت مدارس بتأخیر افتاده و تمام در زحمت اند و یکمده از آنها مدتی است در مجلس متحصن اند و تکلیفشان معلوم نیست جزو دستور باشد و تصور میکنم زیاد هم مذاکره ندارد و زود میگذرد

رئیس - آقا میر سید حسن (اجازه)

آقا میر سید حسن کاشانی - خواستم عرض کنم بودجه معارف راجع به هفت هفت است میگویند بیرون میآید و هنوز بیرون نیامده است خوب است هر چه زودتر تکلیف معلمین مدارس معین شود

رئیس آقای سدید الملک (اجازه)

سدید الملک - بنده مقیاس گرفته ام در این مدت بیست ماه عمر مجلس چهار ماه از آن برای تعیین دستور حرف زدیم و یک مدتی هم بانتظار بودیم که جمعی آمده و جمعی نیامده اند و یک مدت هم در خصوص صبح و عصر بودن جلسات صحبت میکنیم بنده عرض میکنم چهار قانون مهم است یکی قانون ممیزی و دیگری قانون انتخابات و قانون استخدام قضات و شورای دولتی

هر روزی یکی را جزو دستور بگذاریم و پنجشنبه را هم برای مطالب متفرقه و نیز دستور را خود آقای رئیس معین کنند زیرا باینطور که هر روز چه باشد و چه نباشد وقت مجلس تلف میشود و قوانین هم نمیگذرد

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای مستشار السلطنه رسیده قرائت میشود (بشرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد مینمایم دستور ایام هفته باین طریق معین و قطعی شود:

شنبه و یکشنبه - قبل از تنفس قانون انتخابات - بعد از تنفس شورای دولتی

سه شنبه و چهارشنبه - قبل از تنفس قانون ممیزی - بعد از تنفس لوائح فوائده عامه

پنجشنبه - قبل از تنفس - لوائح بودجه - بعد از تنفس متفرقه

بعد از اتمام لوائح فوق تجدید شود (مستشار السلطنه)

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - بنده می بینم اغلب آقایان مذاکره در دستور میکنند و یک جلسه دستور معین میشود جلسه دیگر بهم میخورد و باین وسیله اوقات مجلس هدر میرود تصور میکنم لوائحه که فعلاً خیلی مهم است و باید زودتر حل شود از قبیل انتخابات

رئیس و شورای دولتی و فوائده عامه و لوائحه است که از کمیسیون بودجه داده شده و عجلتاً اینها هم است باید جمعی بکنند که اینها تمام شود وقتی که تمام شده باز پیشنهاد کنند که دستوری برای ایام هفته تعیین شود باین ترتیب عجلتاً قدری کمتر در اطراف دستور مذاکره میشود

رئیس - میخواهید طبع و توزیع کنیم (اظهاری نشد)

(پیشنهاد آقای سدید الملک بشرح ذیل قرائت شد)

این بنده پیشنهاد می نمایم که دستور بر ترتیب ذیل معین شود

شنبه - شورای دولتی

یکشنبه - انتخابات

سه شنبه - ممیزی

چهارشنبه - قضات عدلیه

ه شنبه - متفرقه و بودجه (سدید الملک)

رئیس - آقای سدید الملک (اجازه)

سدید الملک - عرضی ندارم بشرط اینکه آقایان تغییرش ندهند

رئیس - در پیشنهاد ایشان رأی گرفته میشود

آقای ارباب کبخسرو (اجازه)

ارباب کبخسرو - بنده تصور میکنم تا وقتی که آن ماده در نظامنامه هست که در هر موقع مجلس دستور را معین میکند این پیشنهادها بلا اثر است در آن موقع هم که پیشنهاد شد در ایام هفته هر روز چه مسائلی جزو دستور باشد بنده عرض کردم این پیشنهاد عملی نیست نتیجه اش را هم دیدیم که در یک جلسه رأی دادیم و در جلسه دیگر آن بهم خورد

عقیده بنده این است اگر در عوض این پیشنهادها تعیین دستور را اختیار خود آقای رئیس واگذار کنند بهتر است و اوقات کمتر تلف میشود و مرتب تر خواهد بود

رئیس - این مخالف نظامنامه است و اگر پیشنهادی هم راجع به نظامنامه بشود باید برود بکمیسیون و بعد در آن شود تا قانونیت پیدا کند

بالفعل رأی می گیریم بقانون ممیزی آقایانی که تصویب میکنند قانون ممیزی جزو دستور سه شنبه باشد قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

تصویب شد

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس مؤتمن الملک

جلسه ۲۴۴

صورت مشروح مجلس

یوم سه شنبه هشتم حوت

۱۳۰۱ مطابق دهم رجب

۱۳۴۱

مجلس دوساعت و ربع کم قبل از